

Warszawa, 27 października 2023 r.

Opinia Warsaw Enterprise Institute o Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie stawek opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań

Szanowni Państwo!

Projekt rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie stawek opłat produktowych dla poszczególnych rodzajów opakowań nakłada na polskich przedsiębiorców kary w postaci opłat za nieosiągnięcie ustawowych poziomów recyklingu i odzysku opakowań, które przedsiębiorca wprowadza do obrotu w naszym kraju. Jako Warsaw Enterprise Institute stoimy na stanowisku, że wprowadzenie w Polsce systemu kaucyjnego odbędzie się z korzyścią dla gospodarki państwa i środowiska naturalnego, ale powinno zostać dokonane przy uwzględnieniu interesu przedsiębiorców, oraz równego traktowania podmiotów działających na rynku. Rozporządzenie wymaga poprawek, których propozycje zostały zawarte w niniejszej opinii:

System kaucyjny w Polsce ma zacząć obowiązywać w 2025 r. Do jednorazowych butelek z plastiku o pojemności do 3 litrów, szklanych butelek wielorazowego użytku do 1,5 litra oraz metalowych puszek o pojemności do 1 litra doliczona zostanie kaucja, której wysokości jeszcze nie znamy, pomimo że system ma już ruszyć za nieco ponad rok. . Kaucja będzie zwracana przy zwrocie wskazanych opakowań w sklepie bez konieczności okazania paragonu. Zgodnie z treścią Rozporządzenia, butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów, włącznie z ich zakrętkami i wieczkami z tworzyw sztucznych będą objęte opatami produktowymi w wysokości 1,00 zł za kilogram.

Głównym celem wprowadzenia systemu kaucyjnego jest dbałość o środowisko naturalne poprzez zwiększenie ilości zbieranych odpadów z tworzyw sztucznych jednorazowego użytku, a następnie poddanie ich procesowi recyklingu, a także wydłużenie okresu użytkowania opakowań wielokrotnego użytku. Efektem wprowadzenia systemu kaucyjnego ma być znaczące zmniejszenie ilości odpadów składowanych na składowiskach, a tym samym ograniczenie emisji dwutlenku węgla. Co roku na polski rynek trafia niemal 700 000 ton odpadów opakowaniowych po napojach, przy czym jedynie połowa z tej ilości jest poddawana recyklingowi. Dzięki wprowadzeniu systemu kaucyjnego przewiduje się odzyskanie prawie 90 procent tych odpadów, co skutkowałoby dostarczeniem blisko 610 000 ton własnych surowców przeznaczonych do ponownego przetworzenia lub sprzedaży. W obliczu obecnych warunków ekonomicznych oraz problemów związanych z przerwanyimi łańcuchami dostaw i trudnościami w pozyskiwaniu surowców, stworzenie własnych źródeł dostępu do tworzyw sztucznych czy metali nabiera szczególnego znaczenia i należy je oceniać pozytywnie. Jako Warsaw Enterprise Institute wspieramy każde działanie zmierzające do ochrony dobra wspólnego obywateli, jeśli nie godzi ono w ich wolności osobiste oraz zasady wolnej konkurencji służącej rozwojowi polskiej przedsiębiorczości i gospodarki. Cele ustawodawcy, przemawiające za wprowadzeniem opłat produktowych są dla nas klarowne i przemawia za nimi dbałość o dobro wspólne w postaci środowiska. Jednocześnie mając na uwadze zarówno wskazane dobro, jak i firm, które poniosą koszty opłat produktowych, nasze wątpliwości budzi ustalona w projekcie jednolita wysokość opłaty produktowej za kilogram każdego rodzaju opakowania objętego systemem kaucyjnym. Jawi się jako niesprawiedliwa, ponieważ nie uwzględnia ilości szkodliwych odpadów powstających w związku z danym rodzajem opakowania.

Z treści projektu rozporządzenia wynika, że opakowania o większej masie jednostkowej są traktowane w sposób nieproporcjonalny ze względu na swoją wielkość i rolę, jaką pełnią w kontekście głównego założenia systemu kaucyjnego, tj. zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska. Ustanawiając jednakowe stawki opłaty produktowej, która ma pełnić rolę kary za niewłaściwe pozyskanie opakowań, Minister wprowadza nieuzasadnione porównanie w zakresie wpływu tych różnych rodzajów opakowań na zanieczyszczenie środowiska. Za każdy kilogram masy opakowania

odpowiadają w przeliczeniu: 3 butelki szklane, około 30 butelek plastikowych i aż 50 puszek po napojach. Stopień degradacji środowiska spowodowany składowaniem tych odpadów jest zróżnicowany w zależności od rodzaju tworzywa. Szklana butelka zwrotna, która traktowana jest najbardziej restrykcyjnie odpowiada za mniejszą emisję gazów cieplarnianych, mniej odpadów, oraz niższe masy materiałów przeznaczonych do recyklingu niż butelki plastikowe i puszki wykonane z aluminium. W związku z tym, rekomendujemy wprowadzenie zróżnicowania opłat produktowych, które uwzględnią ilość odpadów generowanych przez konkretne rodzaje opakowań. Dzięki temu system stanie się bardziej sprawiedliwy i efektywny w realizacji swoich założeń dotyczących ochrony środowiska naturalnego. Skłoni to przedsiębiorców do efektywniejszego zaangażowania w proces dostosowywania sposobu prowadzenia działalności do funkcjonowania w systemie kaucyjnym.

Mamy nadzieję, że wdrożenie przedstawionych przez nas postulatów zostanie uwzględnione w finalnym projekcie i tym samym zwiększy efektywność wdrażanego systemu. Pozostajemy do dyspozycji w zakresie przedstawionych przez nas propozycji!

Warsaw Enterprise Institute